

SoilCare

SOILCARE FOR PROFITABLE AND SUSTAINABLE CROP PRODUCTION IN EUROPE

**Szakpolitikai elemzés
A SICS ÁTVÉTELÉNEK
TÁMOGATÁSA
KESZTHELYEN,
MAGYARORSZÁGON**

**A TALAJ
EGÉSZSÉGÉVEL
KAPCSOLATOS
PROBLÉMÁK A
HELYSZÍNEEN**

Tömörödés

Erózió

Nitrát-
szennyezés

Tápanyag-
veszteség

**TALAJJAVÍTÓ NÖVÉNYTERMESZTÉSI
RENDSZEREK A TALAJ EGÉSZSÉGÉNEK
JAVÍTÁSA ÉRDEKÉBEN KESZTHELYEN,
MAGYARORSZÁGON**

Keszthelyen, Magyarországon a következő talajjavító növénytermesztési rendszereket (Soil-Improving Cropping systems (SICS)) tesztelték a talajt érintő, fent azonosított fő fenyegetések kezelése céljából:

- **Integrált tápanyag-gazdálkodás (szerves/nem szerves N-trágyázás, ásványi trágyázás folyamatos kukoricatermesztésben)**
- **Integrált tápanyag-gazdálkodás vetésforgóval kombinálva (szerves/nem szerves trágyázás a különböző vetésforgókban)**
- **Csökkentett talajművelési gyakorlatok (talajművelés kukorica-búza bikultúrában).**

A fenti SICS-ek fontos gyakorlatokat jelentenek, amelyek – széles körben alkalmazva – előnyök lehetnek a talaj egészsége szempontjából. A vizsgálat fő célja a szakpolitikai alternatívák és tevékenységek megfogalmazása, valamint a SICS átvételének előmozdítása volt.

A másodelemzések, interjúk és egy, az érdekelt felek számára rendezett workshop során összegyűjtött bizonyítékok azt mutatják, hogy különböző tényezők járulnak hozzá a SICS átvételéhez általában, és a Keszthelyen tesztelt gyakorlatokhoz különösen, és különböző tényezők gyengítik ezeket. A tényezők a következőket foglalják magukban:

**A SZAKPOLITIKÁK KÖZÖTTI
KORLÁTOZOTT
KÖVETKEZETESSÉG**

**GYENGE
ÉRVÉNYESÍTÉS**

**A TÁMOGATÁSOK/SEGÉLYEK
ELÉRHETŐSÉGE**

INFORMÁCIÓHIÁNY

Szerzők

Alicia McNeill, Melanie Muro, Tugce Tugran, Zuzana Lukacova, Zoltan Toth, Attila Dunai, Pannon Egyetem, Monika Malecka, Winona Vrancken

@SoilCare_eu

A SoilCare-projektet az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programja finanszírozza a 677407. számú támogatási megállapodás értelmében.

SZAKPOLITIKAI HIÁNYOSSÁGOK ÉS LEHETŐSÉGEK A SICS FELVÉTELÉNEK ELŐMOZDÍTÁSÁRA

A Keszthelyen, Magyarországon meglévő szakpolitikai keret már támogatja a SoilCare projekt által lefedett SICS-et egy sor meglévő szabályozási, gazdasági és önkéntes szakpolitikai eszköz és intézkedés révén. Az elemzés azt mutatja, hogy több gazdasági szakpolitika támogatja a takarónövényzet alkalmazását, a vizsgálati helyszínen tesztelt SICS-et, egy olyan gyakorlatot, amely releváns a tömörödés enyhítéséhez, az erózió megállításához, és általában a talaj egészségének javításához. Ugyanezek az eszközök ösztönzik a csökkentett talajművelési gyakorlatokat, amelyek szintén csökkentik a tömörödést és az eróziót, miközben a meglévő szakpolitikák nem ösztönzik és nem szabályozzák a maradványanyagok intelligens kezelését és az ellenőrzött forgalomkezelést, amelyek ugyanazokat a talajt érő fenyegetéseket kezelhetnék.

Kék körök = a talajt érő fő fenyegetések szempontjából esetleg előnyösként azonosított, majd a vizsgálati helyszínen tesztelt SICS; Piros körök = egyéb, a meglévő kötelező, gazdasági vagy önkéntes szakpolitikai eszközök révén támogatott SICS, Keszthely, Magyarország

	VETÉSFORGÓ	TAKARÓNÖVÉNYZET, KÖZTES KULTÚRÁK	ZÖLDTRÁGVYÁK, TÁPANYAG- GAZDÁLKODÁS	INTEGRÁLT HATÉKONY ÖNTÖZÉS	TALAJMŰVELÉS ELLENŐRZÖTT VÍZELVEZETÉS	NÖVÉNYVÉDELEM CSÖKKENTETT / ZÉRÓ	INTEGRÁLT GYOMMIRTÁS	INTELLIGENS KEZELÉSE	MARADVÁNYANYAG OK INTELLIGENS KERESKEDELEM	INTEGRÁLT TÁJGAZDÁLKODÁS
KAP-GAEC kölcsönös megfeleltetési szabványok	●	●				●				●
Törvény a környezet védelmének általános szabályairól			●			●				●
A mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelemhez szükséges cselekvési program, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjének szabályai			●							
Rendelet a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről			●							
Rendelet a földtani közeg és a felszín alatti vizek szennyezéssel szembeni védelméről	●		●			●				
A szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználására vonatkozó szabályok			●							
Rendelet a növényvédő szerek forgalomba hozatalának és felhasználásának engedélyezéséről, valamint a növényvédő szerek csomagolásáról, jelöléséről, tárolásáról és szállításáról						●				
A termélnövelő anyagok engedélyezéséről, tárolásáról, forgalmazásáról és felhasználásáról szóló szabályok			●							
Nemzeti cselekvési terv az ökológiai gazdálkodás fejlesztésére	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Miniszeri rendelet a talajvédelmi terv készítéséről		●	●	●						●
A termőföldről szóló törvény			●		●	●				
A megművelt talaj védelméről szóló törvény			●		●	●				●

A vizsgálat eredményei alapján a következő szakpolitikai ajánlások tehetők:

**A SZAKPOLITIKAI KERET
EGYSZERŰSÍTÉSE ÉS
JOBBI ÉRVÉNYESÍTÉSE**

**KÖVETKEZETES,
KÖNNYŰ
ÉRVÉNYESÍTHETŐ
JOGSZABÁLYOK**

A szakpolitikai keret egyszerűsítése és a jobb érvényesítés:

Az érdekelt felek úgy látják, hogy a szakpolitikák bonyolultak, következtelenek és gyenge az érvényesítésük. Emiatt a gazdálkodók számára kihívást jelent a szakpolitikai követelményeknek való megfelelés, különösen akkor, ha azt látják, hogy a nem megfelelés nem jár jelentős következményekkel. Bár megállapításra került, hogy számos szakpolitika már érvényben van, amely befolyásolja a talaj állapotát, ezeket egyszerűsíteni kell mind az uniós, mind a nemzeti szintű jogszabályokban. Emellett az érvényesítésüknek is hatékonyabbnak kell lennie, hogy elérjék a tervezett eredményeket és hatásokat. Ez vonatkozik annak biztosítására is, hogy a szakpolitikák következetesek legyenek, és ne ellentmondó célok elérésére vonatkozzanak.

**A HATÉKONY
ISMERETTERJESZTÉS ÉS
TUDÁSCSERE
MECHANIZMUSAINAK
LÉTREHOZÁSA**

**TALAJSPECIFIKUS
ÉS JUTALMAZÓ
JOGSZABÁLYOK**

A SICS környezeti előnyeivel kapcsolatos tudatosság növelése:

A gazdálkodók számára információkat kell biztosítani a SICS-re vonatkozóan. Nagyon kis mértékű a tudatosság a talajban lévő talajbaktériumok előnyeivel, valamint azzal kapcsolatban, hogy milyen módszer mozdíthatja elő azok fenntartását. Az információknak a fogyasztókra is kell irányulniuk, akiket a fenntartható módon gazdálkodó gazdaságoktól való vásárlásra kell bátorítani.

**A GAZDÁLKODÓK
JUTALMAZÁSA A TÁRSADALOM
SZÁMÁRA BIZTOSÍTOTT
ELŐNYÖKÉRT**

**JOBBIAN TERVEZETT
GAZDASÁGI
ESZKÖZÖK
BEVEZETÉSE**

A meglévő finanszírozás használata a SICS átvételének támogatására:

A SICS átvételével kapcsolatban a fő hajtóerőt a finanszírozási lehetőségek jelentik, különösen az uniós szintű finanszírozás. A 2020 utáni KAP nyomán új finanszírozási szabályok kerülnek bevezetésre. A jó mezőgazdasági és környezeti állapotok (Good Agricultural Environmental Conditions (GAECs)) mostanra nagyobb lehetőségeket kínálnak a talajvédelemre. Hozzáadásra kerültek új, potenciálisan a talaj egészségének javítására alkalmas feltételek, pl. bevezették a vetésforgót a GAEC 8 értelmében. Az új agrár-környezeti-klímavédelmi intézkedések lehetőségeket jelentenek a romló talajegészség kezelésére. Kulcsfontosságú lesz, hogy a tagállamok elegendő költségvetést állapítsanak meg, amely elérhető a talaj egészségével kapcsolatos intézkedések végrehajtására.

